

Eläinten moraalinen arvo

Elisa Aaltola

Eläinten moraalinen arvo

Vastapaino
Tampere 2004

© Vastapaino, Elisa Aaltola

ISBN 951-768-145-3

Otavan Kirjapaino Oy,
Keuruu 2004

Sisältö

Esipuhe	9
Johdanto	13
Eläimet historiassa	17
<i>Eläinkuvia ja ihmiskuvia</i>	17
<i>Eläimet länsimaisen ajattelun historiassa</i>	24
<i>Eläinsuojelun historiaa</i>	36
<i>Yhteenveto</i>	43
Eläinten mieli: tarua vai totta?	45
<i>Propositionaalisen kielen merkitys</i>	47
<i>Laadullisuus ja asteittaisuus</i>	49
<i>Tietoisuus</i>	52
Toiminnallisia, objektivistisia malleja	52
Tuntemukseen perustuva malli	57
Toisten mielten ongelma	59
Kolme avainta eläinten tietoisuuteen	62
Eläintutkimuksen esimerkkejä.	68
Yhteenveto	73
<i>Itsetietoisuus</i>	74
<i>Käsitteet ja uskomukset</i>	75
<i>Intentionaalisuus</i>	88
<i>Yhteenveto</i>	90

Eläinten moraalinen arvo: kriittiset kannat	92
<i>Kategorinen argumentti</i>	95
<i>Ihmiskeskeinen argumentti</i>	103
<i>Lajisidonnaisuuden argumentti</i>	110
<i>Yhteenveto</i>	116
Eläinten moraalinen arvo: puoltavat kannat.	117
<i>Singerin utilitarismi</i>	118
Preferenssiutilitarismi	118
Teoreettisia ongelmia	122
Onko eläimillä intressejä?	123
Intressien sisältö	126
Intressien tasavertaisuus	131
Yhteenveto ja seuraukset	133
<i>Reganin oikeusteoria</i>	134
Reganin teorian hahmottelua	134
Teoreettisia kysymyksiä	138
Onko eläimillä oikeuksia?	142
Absurdit seuraukset?	147
Yhteenveto ja seuraukset	151
<i>Rowlandsin sopimusetiikka</i>	152
<i>Rollinin ja MacIntyren hyve-etiikka</i>	160
<i>Samastumisetiikka</i>	167
Teorioista toisiin	167
Tunteet ja järki	170
Tunteet ja moraalit	176
Ongelmia	182
Yhteenveto ja seuraukset	189
<i>Koherentialismi</i>	190
<i>Postmoderni eläinetiikka</i>	197
<i>Yhteenveto</i>	208

Intressiristiriidat 210
<i>Oikeuskanta</i> 210
<i>Intressikanta</i> 216
<i>Mentaalista kyvykkyyttä painottava kanta</i> 226
<i>Läheisyyttä korostava kanta</i> 232
<i>Pluralistinen kanta</i> 234
<i>Kontekstualismi</i> 239
<i>Yhteenvedo ja seuraukset</i> 246
Lopuksi 247
Viitteet 253
Lähteet 291
Henkilöhakemisto 307

Esipuhe

Eläimet ovat läsnä arkipäivässä kaikkialla. Lemmikkeinä, mainoksissa, vaatteissa, pehmoleluissa, elintarvikkeissa, symboliikassa, puistoissa, saduissa, lattiakiillottimissa, niityillä, metsissä, sohvalla ja sohvan päällysteenä, elokuvissa ja niin edelleen. Silti eläinkuvaan ja eläinten moraaliseen arvoon on kiinnitetty varsin vähän huomiota. Eläimet on helposti koettu merkitykseltään vähäisiksi, niin eläinkuvan kuin moraalisen arvonkin kannalta. Eläinten ”vakavasti ottaminen” on paradoksaalisesti ymmärretty sellaisten tahojen hankkeeksi, jotka itse eivät ole vakavasti otettavia – vakavasti ottaminen on rinnastettu sentimentaalisuuteen, lapsellisuuteen tai yksinkertaisesti tietämättömyyteen.

Tällainen asenne on kuitenkin kyseenalaistettava. Ensinnäkin siksi, että eläinkuvan ja eläinten moraalisen arvon tiedostaminen on itsessään ajateltuun liittyvä arvo: toki on hyvä ymmärtää miksi meillä on vaikkapa tietynlainen petokuva, onko tuolla kuvalla kestävä perusta ja minkälaiseen moraaliiin se johtaa sen sijaan, että petokuva hyväksyttäisiin annettuna. Toinen ja tärkeämpi syy löytyy tavastamme käyttää eläimiä. Moniin tapoihin, joilla eläimet ovat arkipäivässä läsnä, liittyy merkittäviä moraalisia kysymyksiä. Eläinten käyttö elintarvikkeiksi, lääkeaineiden tuottamiseksi, metsästysaaliina ja niin edelleen johtaa eläinten hyvinvoinnin rikkomiseen, ja usein suureen niin fyysiseen kuin psyykkiseenkin kärsimykseen. Tällaisessa tilanteessa on pakko kysyä, mikä eläinten moraalinen arvo on, ja onko niiden käyttö oikeutettua.

Moraali alkaa yksilötasolta. Ympäristö tarjoaa monia moraalisia tarinoita ja malleja, jotka helposti hyväksytään itsestäänselvinä totuuksina. Kestävien mallien löytäminen vaatii kuitenkin myös omaa ajattelua – omien intuioiden ja tuntemusten hahmottamista, omaksuttujen näkemysten tarkastelua, halua tietää miksi ja miten arvottaa, halua tutkia mitkä seikat ovat perusteita ja sisältöjä moraalille. Meillä kaikilla on oma tarinamme siitä, miten arvomme ovat muokkautuneet. Näiden tarinoiden tarkastelu on osa moraalista ajattelua.

Oma tarinani alkaa pienestä maalaiskylästä, jossa eläimet olivat näkyvästi läsnä. Perheeseeni kuului joukko eläimiä, aina koirista vuohiin. Ympäriellä oli runsain määrin tuotantoeläimiä, joiden käyttäytymistä usein seurasin. Kesän jälkeen lasten pajaamat possut ja lampaat teurastettiin, ja läpi vuoden teurasauto haki lähistön naudat ja siat mukaansa. Tappaminen herätti kysymyksen, millä perusteilla älykkäitä eläimiä pidettiin usein olosuhteissa, jotka eivät olleet niiden tarpeiden mukaisia, ja millä perusteilla ne päätyivät lopulta ruokapöydälle. Käsitys eläinten kohtalon ”luonnollisuudesta” eli vahvana, ja maatalojen lapset puolsivat jokasyksyistä hirvenmetsästystä ja sian teurastusta sanonnalla ”ne ovat vain eläimiä”. Vastaus ei tyydyttänyt. Perheeseen kuuluvien eläinten kanssa vietetyt seuraavat vuodet vahvistivat ensioletustani. 15-vuotiaaksi eläneen vuohen tapa olla ja kommunikoida ei jättänyt varaa tulkinnalle: perinteiset tuotantoeläimet eivät olleet ”toisia eläimiä” perinteisiin lemmikkieläimiin verrattuna. Kysymykseen ”millä perusteilla” oli vaikea löytää vastausta. Lapsen tietämätön kysymys johti sinnikkyydellään uudenlaisen moraalini muodostamiseen.

Moraaliset tarinat jatkuvat läpi elämän, ja käsitykset mukautuvat kestävämpään muotoon. Konkreettinen tieto siitä, minkälaisia otuksia eläimet ovat ja miten niitä käytetään jäsentää näkemyksiä. Samalla kuitenkin henkilökohtaiset kokemukset elävät vahvasti rinnalla. Aikuisiällä hankittu, tappouhan alla ollut koiranpentu on edelleen kanssani. Haluaisin sanoa, että olen ”kouluttanut” koirani hyvin, mutta totuus on, että Gilda on itse pyrkinyt ymmärtämään minua mahdollisimman hyvin ja mukautunut elämään kanssani. Koiran halu ymmärtää, mitä siltä vaaditaan ja kyky kiintymykseen silloinkin, kun ihmisosapuoli on kykenemätön samaan, on herättänyt nöyryyttä. Vaikka me pystymme matemaattisten kaavioiden tuottamiseen ja metafysiisiin pohdintoihin, on meillä edelleen opittavaa. Ajatus eläinten ”typeryydestä” on usein peräisin haluttomuudestamme katsoa asioita eläinten näkökulmasta. Me asetamme ehtoja, mutta emme kiinnitä huomiota siihen, mihin eläimet jo kykenevät. Erilainen tapa olla olemassa jää vaille kunnioitusta. Halu ymmärtää eläimiä niiden omasta näkökulmasta on noussut oman moraalini keskiöön. Ihmiskeskeinen näkemys, jonka puitteissa ainoastaan ihmismäinen tapa olla ja vaikkapa toimia rationaalisesti on ainut mahdollinen, on korvautunut eläinkeskeisellä näkemyksellä, johon myös ihmiset lukeutuvat. Me kaikki olemme eläimiä, joissa erilaiset kyvyt tulevat esille eri tavoin. Ei ole olemassa yhtä ”oikeaa” tapaa olla olemassa, vaan lukuisia. Moraalini tulee

ottaa lukuun tämä erilaisuuden kirjo, muistaa niiden näkökulma, joita se käsittelee.

Gildan vierelle on tullut uusi koira, Vincent. Aiemmin Vincent oli viettänyt kahdeksan vuotta pienessä ulkohäkissä, pääsemättä koskaan lenkille tai taloon sisälle, jääden vaille kaikkia sosiaalisia kontakteja. Nyt, muuttaman kuukauden jälkeen, Vincent on uusi koira. Sivutettu ja alistettu olento, joka pystyi häkissä vain aggressiivisuuteen, on onnea täynnä. Vincentin koko olemus kertoo edelleen epäuskoisuudesta, kun lähdemme lenkille, tai kun se pääsee nukkumaan samaan huoneeseen muiden lauman jäsenten kanssa. Ennen kaikkea olemus kertoo kuitenkin onnellisuudesta, jota Vincent osoittaa jatkuvalla riemullaan ja kiintymyksellään. Toki sen pitäminen vaatii töitä, ja juuri maailman löytäneen, suuren koiran hoitaminen ei ole helppoa. Koiran onnellisuus kertoo kuitenkin kaiken: vaiva on sen arvoista. Vincentin tarina kielii moraalista yleisemmin. Moraalinen ajattelu on vaivalloista, ja omien käsitysten kyseenalaistaminen ja tutkiminen usein piinaavaa. Hanke on kuitenkin mielekäs, erityisesti silloin, kun se koskettaa varsin konkreettisella tavalla muiden olentojen hyvinvointia.

Lopuksi vielä yksi tarina. Oleilin ystäväni kanssa pari vuotta sitten eräällä Skotlannin saarella. Törmäsimme heitteille jätettyyn, luukasaksi laihutuneeseen, maassa kaatosateen keskellä uupuneena tärisevään lampaaseen, jolla oli kuollut karitsa vierellään. Lampaan omistaja ei ollut asiasta kiinnostunut, koska lammas oli arvoton. Välttämättä omistusoikeuksista kannoimme lampaan eläinlääkärille, joka raivostuneena kieltäytyi auttamasta. Hänen mukaansa arvonsa menettäneiden lampaiden kuolemaan jättäminen oli maan tapa, johon ei ollut syytä puuttua vihaisten lammasfarmarien pelossa. Otimme lampaan omiin hoteisiimme, pihalla olevaan pieneen hylättyyn liiteriin, ruokkien ja lääkiten sitä kahden päivän ajan. Joku soitti poliisit paikalle, ja liiterin omistaja kiinnostui äkisti romahtamaisillaan olevasta rakennuksesta, haluten lampaan sieltä ulos. Myös monet muut kylän ihmiset kääntyivät meitä vastaan. Kaikkien mukaan lammas oli vietävä takaisin kuolemaan samalle niitylle, josta se oli otettukin. Kaikkien mielestä olimme varkaita, jotka eivät ymmärtäneet eläimiä. Teimme toisin, vuokrasimme auton ja veimme lampaan muutaman tunnin ajomatkan päähän tuotantoeläinten hoitolaan, jossa sillä olisi mahdollisuus elää hyvin hoidettuna elämänsä loppuun asti. Sain myöhemmin kuvan lampaasta. Tärisevästä, väsyneestä ja pelokkaasta luurangosta oli tullut pulleavatsainen, vahva ja luottavainen olento. Vaivan näkeminen ja syytösten sietäminen oli pientä

verrattuna eläimen hyvinvoivaan ja onnelliseen olemukseen. Toiminta moraalin ja toisten hyvinvoinnin hyväksi on aina tärkeää, silloinkin, kun muu maailma on vastassa. Meidän kaikkien on syytä tehdä parhaamme. Eläinten hyvinvointi maksaa vaivan.

Haluan kiittää Turun yliopiston filosofian laitosta, erityisesti Markku Oksasta, Juhani Pietarista ja Juha Räikkää, kannustuksesta tutkimustyössä. Kiitokset kuuluvat myös Vastapainolle, sekä erityisesti Ville Lähteelle, jonka palaute on ollut suurenmoinen apu kirjan valmistelussa, ja jonka monet hyödylliset kommentit ovat löytäneet tiensä tekstiin. Lopuksi haluan kiittää erityisesti vanhempiani Sinikkaa ja Juhania, jotka ovat kunnioitettavalla tavallaan elää ja olla opettaneet ajattelua ja ennen kaikkea empatiaa.

Haluan omistaa tämän kirjan kaikille niille eläimille, jotka ovat opettaneet minulle nöyryyttä, erilaisuutta, moraalialia ja tahtoa toimia. Ennen kaikkea omistus kuuluu edesmenneelle vuohelle Tuhkalle, nimettömälle Skotlannin lampaalle ja nykyisille koirakumppaneilleni, Gildalle ja Vincentille. Kiitos.

Johdanto

Viime vuosikymmeninä on nähty suuri muutos tavassamme asennoitua eläimiin. Isoäiti saattoi vielä kokea, että koiran tappaminen syystä tai toisesta ei ollut kummallinen tapahtuma, tai että sian kärsimys käytettäessä vanhoja teurastustapoja ei ollut moraalisisessa mielessä kovin dramaattinen asia. Äiti on jo kokenut asiat toisella tapaa, ja koira on ollut paitsi ulkona narussa istuva uskollinen talonvahti myös sisätiloissa sohvalla lojuva perheenjäsen. Porsaankyljykset ovat kuitenkin edelleen maistuneet, vaikka ajatus teurastuksesta on nostanut ihokarvat pystyyn. Tytär puolestaan on saattanut jättää kyljykset kaupan hyllylle ja ostaa luomumaitoa sekä vastustaa turkistarhausta – tyttären tytär puolestaan on jo kenties eläinoikeuksiin uskova vegaani. Muutokset ovatkin näkyneet ihmisten ajattelutavoissa yleisesti. Viisikymmentä vuotta sitten kasvissyönnön ja erityisesti vegaanin eivät olleet laajalti tunnettuja, nykypäivänä ne ovat jo suhteellisen yleisiä elämäntapoja, jotka tunnustetaan jopa vannoutuneimpien lihansyöjien kutsuilla. Viisikymmentä vuotta sitten kysymykset metsästyksen tai turkistarhauksen oikeutuksesta ovat olleet vain harvojen huulilla, ja niiden esittäminen on luultavasti nostattanut tuhahtuksia ja jopa naurunremakoita. Tänä päivänä tuhahtuksia voi edelleen kuulua, mutta kysymykset ovat jo osa yhteiskunnallista keskustelua. Me puhumme yhä enemmän eläinten moraalisesta arvosta ja jopa eläinoikeuksista. Me kiinnitämme huomiota paitsi eläinten kärsimykseen, myös niiden elämänlaatuun yleensä. Me olemme ottaneet eläimet osaksi moraalista keskustelua.

Muutos ei kuitenkaan ole ollut aivan yksiselitteinen. Vaikka nykypäivänä eläinten moraalinen arvo on asia, josta keskustellaan yleisesti ja joka on huomioitu yhä tarkemmin myös lainsäädännössä, on eläinten käyttö lisääntynyt lukumääräisesti ja muuttunut laadullisesti. Vaikka liian idyllistä kuvaa tulee välttää, ei isoäiti liiemmin kauhistellut sian veristä teurastusta, mutta antoi sialle kunnan tilan missä liikkua, tarjosi sille mahdollisuuden ”sian elämään” ja otti sen luultavasti edes jossain määrin yksilönä huomioon. Tyttären aikana siat ovat yksilöimättömiä tuotantonumeroita ja elävät ahtaissa karsi-

noissa vailla minkäänlaisia virikkeitä, mahdollisuutta lajiominaiseen käyttäytymiseen ja usein näkemättä koskaan päivänvaloa. Isoäidin kanat saivat rauhassa kuopsutella pihamaata, tyttären aikana kanat ovat useimmiten sulottuina pieniin häkkeihin vailla liikkumismahdollisuutta tai edes kykyä levittää siipiään. Isoäidin aikana lehmät saivat käyskennellä vasikoineen niityllä, nykyään ne elävät yleensä suurissa tuotantoyksiköissä, joissa vasikat teurastetaan tai erotetaan emästään tehokasvatuksen piiriin pian syntymän jälkeen. Eläimet myös teurastettiin usein omalla tilalla, kun taas nykyään jopa sairaita eläimiä saatetaan kuljettaa maasta toiseen vuorokausien ajan ilman asianmukaista ilmanvaihtoa, lepomahdollisuutta tai vettä. Isoäidin maailmassa eläimet olivat jossain määrin yksilöitä, ja niillä oli tilaa sekä mahdollisuuksia luontaisiin käyttäytymismalleihin. Tyttären maailmassa asiat ovat toisin. Yksilöimättömät tuotantoeläimet elävät usein jatkuvassa stressi- ja masennustilassa tai apatian kourissa. Tämä on seurausta sekä kyvyttömyydestä toteuttaa niille ominaisia tarpeita ja silkasta liikuntamahdollisuuden puutteesta kuin myös fyysisestä kivusta jalostuksen pyrkiessä mahdollisimman suuriin tuotantokiintiöihin eläinten eri osia luonnottomasti kasvattamalla. Henkiset tarpeet on pitkälti sivuutettu ja fyysinen kipu on usein läsnä.

Tyttären maailmassa myös eläinten käyttömäärät ovat täysin eri luokkaa kuin isoäidin aikana. Esimerkiksi tuotanto- ja koe-eläinten määrä on kasvanut huomasti – erään arvion mukaan yksistään USA:ssa lihanjalostukseen käytetään yli kymmenen miljardia eläintä vuodessa (joka vuorokausi tapetaan 90 000 lehmää ja 24 miljoonaa kanaa, joka vuosi puolestaan 100 miljoonaa sikaa); eläinkokeissa kyseisessä maassa taas kuolee yksi eläin joka sekunti ja Euroopassa joka kolmas sekunti. Maailmanlaajuisesti kanoja tapetaan varovaisen arvion mukaan 40 miljardia vuodessa (lukuun sisältyvät vain maat, jotka rekisteröivät eläinten käytön). Englannissa tapetaan lihaksi kaksi ja puoli miljoonaa eläintä joka päivä – yli 900 miljoonaa vuosittain. Suomessa elää yhdeksän miljoonaa tuotantoeläintä, ja vuosittain teurastetaan 40 miljoonaa kanaa. Vuonna 2002 eläinkokeissa käytettiin 645 000 eläintä. Turkiseläimiä Suomessa surmataaan vuosittain 5 miljoonaa, ja vuonna 2003 kaadettiin 85 000 hirveä. Samalla, kun eläimet ovat nousseet osaksi moraalikeskustelua, ovat (paradoksaalista kyllä) niiden käyttötavat siis epäinhimillistyneet ja käyttömäärät kasvaneet rajusti.

Tähän paradoksiin liittyy usein toistuva ajatus, jonka mukaan eläinten hyvinvointi on huomioitava tietyllä tasolla, mutta eläimet yksilöinä ovat vailla moraalista arvoa. Eläinten hyvinvoinnilla on merkitystä tiettyyn pis-

teeseen saakka, mutta eläinten käyttö on oikeutettua. Esimerkiksi eläinsuojelulait korostavatkin yleensä kivuttoman kohtelun merkitystä samalla, kun eläinten käyttö koetaan ongelmattomaksi – me voimme siis tehdä vaikkapa eläinkokeita, kunhan koetamme välttää turhan kärsimyksen aiheuttamista. Nykypäivänä valitettavasti myös hyvinvointiin liittyvät kriteerit ovat melko alhaisia, ja ne sivuutetaan helposti muiden tekijöiden vuoksi. Eläimiä tulisi siis kohdella esimerkiksi kivun aiheuttamista välttäen, mutta usein käytännössä tämä tavoite ei toteudu. Seurauksena on kaksi seikkaa: 1) eläinten yksilöarvoon suhtaudutaan kriittisesti, ja siten eläinten käyttö periaatteessa hyväksytään, kunhan tietyt hyvinvointiin liittyvät kriteerit otetaan huomioon, 2) hyvinvointiin liittyvät kriteerit ovat vaatimattomia, ja ne myös sivuutetaan helposti. Mitä syitä löydämme näiden seikkojen takaa? Mitä ensimmäiseen tulee, löytyy taustalta esimerkiksi kulttuurisia ja filosofisia syitä. Vaikka suhtautuminen eläinten moraalista arvoa kohtaan on muuttunut suopeammaksi, on se samalla edelleen monissa piireissä merkilliseksi koettu ajatus – moraalinen muutos ei siis ole ollut täydellinen. Perinteet johtavat meidät toistuvasti pitämään tiettyjä eläinten käyttötapoja yksinkertaisesti ”oikeina” ja vastaavasti filosofinen traditio on usein määrittänyt eläimet olennoiksi, joilla ei ole yksilöarvoa. Mitä puolestaan tulee jälkimmäiseen seikkaan, on talous merkittävässä asemassa. Eläimet ovat enenevässä määrin tuotantolukuja, ja eläinten käyttöön liittyvät rahamäärät ovat varsin suuria. Valitettavasti eläinten tehokas hyödyntäminen on toistuvasti ristiriidassa hyvinvoinnin huomioonottamisen kanssa. Talous siis kilpailee moraalin kanssa. Vaikka moraaliset kantamme ovat osittain muuttuneet, ovat taloudelliset tekijät muuttuneet vielä enemmän.

Minkälainen eläinten käyttö sitten on moraalisesti hyväksyttävää – tuleeko taloudelle ja kulttuuris-filosofiselle perinteelle antaa etusija, vai tuleeko eläinsuojelumyönteisempien moraalikäsitusten olla perusta päätöksille? Keskustelu tästä kysymyksestä on kiihkeää. Eläinkoetutkijat, turkistarhaajat ja lihantuottajat kamppailevat eläinsuojelujärjestöjen kanssa samalla, kun eläinaktivistit turvautuvat suoraan toimintaan. Keskustelua käydään myös arkipäivän tasolla ihmisten ottaessa kantaa erilaisiin eläinten käyttötapoihin lehtien yleisönosastoilla ja työpaikkojen kahvitunneilla. Ongelmana on, että keskusteluilta puuttuu yhteinen kieli. Eläinten käyttäjät korostavat eri seikkoja kuin eläinten käytön kritisoijat, ja seurauksena on turhautuminen molemmilla puolilla sekä toisen puolen leimaaminen jollakin tapaa ”mahdottomaksi”. Eläinten käyttöön myönteisesti suhtautuvat voivat

katsoa eläinasian kannattajien olevan liian sentimentaalisia ja jollain tavoin luonnosta erkaantuneita; käyttöön kriittisesti asennoituvat taas voivat katsoa vaikkapa eläinکوetukijoiden olevan välinpitämättömiä ja sadistisia uran rakentajia. Yhteisen kielen puuttuessa ja poleemisen asenteen hallitessa tulee keskustelusta mahdotonta, ja kysymys eläinten arvosta sekä oikeista käyttötavoista jää ratkaisematta.

Keskustelun kannalta onkin välttämätöntä, että löydämme jonkinlaisen *yhteisen pohjan*. Tämä tarkoittaa kahden asian kartoittamista. Meidän on tiedettävä, mitä tosiasioita eläimiin liittyy, ja hahmotettava, minkälaisia olentoja ne lopulta ovat. Tässä kohden oleellinen kysymys on, mitä mentaalisia kykyjä eläimillä on. Meidän on myös tiedettävä, mitä tarkoitamme puhuessamme moraalista ja arvoista: mihin kestävä moraalinen toiminta ja arvot perustuvat? Tavoitteena on näin keskusteluun liittyvien *tosiasioiden* ja *arvojen* tutkiminen. Vasta tämän jälkeen voimme keskittyä siihen, mikä keskustelujen tavoitteena yleensä on, ja arvioida, kumman osapuolen väitteet ovat kestävämpiä.

Tämän kirjan tarkoituksena on esitellä näitä osa-alueita. Tämä toivon mukaan auttaa lukijaa jäsentämään lähtökohtiaan paremmin ja mahdollistaa osaltaan hedelmällisen keskustelun käymisen. Vaikka kirjoittajalla on selkeitä eläinten arvoon ja käyttöön liittyviä mielipiteitä, on kirja esittelevä ja jättää johtopäätösten teon lukijalle. Samoin, vaikka lähtökohta on akateeminen, kirjan kieliasu toivottavasti tekee kirjasta ymmärrettävän myös filosofiala tuntemattomille.

Kirja jakautuu viiteen laajaan lukuun. Ensimmäisessä käsitellään lyhyesti eläinten asemaa historiassa niin tieteen, uskonnon, filosofian kuin mediankin kautta. Toisessa luvussa taas perehdytään eläimiä koskeviin ”tosiasioihin” ja kysytään, minkälaisia olentoja eläimet itse asiassa ovat. Luvussa keskitytään eläinten mentaalisten kykyjen tarkasteluun ja esitetään erilaisia näkemyksiä muun muassa eläinten kyvystä tietoisuuteen sekä käsitteiden ja uskomusten muodostamiseen. Kolmannessa luvussa esitetään perinteisiä väitteitä, joiden mukaan eläimillä ei ole moraalista arvoa. Neljännessä puolestaan käydään läpi eläinten arvoa puolustavia teorioita. Viidennessä luvussa kysytään, mitä seurauksia eri näkemyksillä on tavallemme kohdella eläimiä: ovatko siis esimerkiksi metsästys, turkistarhaus, lemmikkien pito tai vaikkapa eläinkokeet moraalisesti oikeutettuja asioita?